

פתרון- כשרות עדים

1. במהלך אירוע חברתי שבו השתתפו צבי ועומר התפתחה בין השניים מריבה, ובמהלכה הכה צבי את עומר. עומר הגיש תלונה במשטרה, ובעקבותיה התנהל הליך פלילי בבית המשפט. בד בבד הגיש עומר תביעה אזרחית כנגד צבי בגין הנזקים הגופניים שנגרמו לו. במסגרת ההליך הפלילי מבקשת התביעה לזמן את מירב, אשתו של צבי שנכחה באירוע, להעיד נגד צבי. במסגרת התביעה האזרחית מבקש עומר לזמן את מירב להעיד נגד צבי.

מה הדין?

- א. אין כל מניעה לזמן את מירב להעיד נגד צבי במשפט הפלילי. מירב אינה כשירה להעיד נגד צבי במשפט האזרחי.
- ב. מירב אינה כשירה להעיד נגד צבי במשפט הפלילי. מירב רשאית לסרב להעיד נגד צבי במשפט האזרחי, ואי אפשר לכפות זאת עליה.
- ג. מירב רשאית לסרב להעיד נגד צבי במשפט הפלילי, ואי אפשר לכפות זאת עליה. אין כל מניעה בדין לזמן את מירב להעיד נגד צבי במשפט האזרחי.
- ד. אין כל מניעה בדין לזמן את מירב להעיד נגד צבי במשפט הפלילי, ואין כל מניעה בדין לזמנה להעיד נגד צבי במשפט האזרחי.

2. בחופשותיו מבית הספר נהג דניאל בן ה-12 להתלוות לעבודתו של אביו בבנק. דניאל היה העד היחיד למעשיו של אביו, שנטל יהלומים מכספת הבנק והכניסם לתיקו. במשפט המתנהל נגד האב בגין עבירות גניבה ומרמה החליט בית המשפט כי דניאל, שזומן להעיד מטעם התביעה, יעיד מחוץ לאולם בית המשפט מחשש שמסירת העדות בנוכחותו של האב עלולה לפגוע בדניאל.

מה הדין?

- א. דניאל אינו כשר להעיד לחובת אביו.
- ב. דניאל כשר להעיד לחובת אביו. הרשעת האב על סמך עדותו היחידה של דניאל טעונה הנמקה.
- ג. דניאל כשר להעיד לחובת אביו. הרשעת האב על סמך עדותו היחידה של דניאל טעונה סיוע.
- ד. דניאל כשר להעיד לחובת אביו. הרשעת האב על סמך עדותו היחידה של דניאל אינה טעונה תוספת ראייתית.

3. דליה ויוסף מואשמים בכתב אישום אחד בעבירות של הלבנת הון ומרמה. שמואל, בעלה של דליה, נקרא להעיד מטעם התביעה במשפטם.

האם עדותו של שמואל, לחובתם, כשרה? מה בסמכותו של בית המשפט לעשות, אם שמואל יסרב להעיד?

- א. שמואל כשר להעיד לחובתם של דליה ויוסף. שכן, חרף העובדה שהוא בעלה של דליה, המדובר בעבירות שנמנות על החריגים לסייג בדבר עדותם של בני זוג. בסמכות בית המשפט לכפות על שמואל להעיד ואף לצוות על מאסרו, לתקופה שלא תעלה על חודש ימים.
- ב. שמואל אינו כשר להעיד במשפט נגד דליה. כמו כן, אין עדותו כשרה נגד יוסף, שכן הוא נאשם יחד עם דליה בכתב אישום אחד.
- ג. שמואל אינו כשר להעיד נגד דליה. עדותו של שמואל נגד יוסף כשרה, אולם אם שמואל יסרב להעיד לחובת יוסף, בית המשפט לא יכפה אותו לעשות כן.
- ד. שמואל אינו כשר להעיד נגד דליה. עדותו של שמואל נגד יוסף כשרה. אולם אם שמואל לא יעיד נגד יוסף, בסמכות בית המשפט לכפות אותו להעיד ואף לצוות על מאסרו, אם יסרב, לתקופה שלא תעלה על חודש ימים.

4. נגד אברהם הוגש כתב אישום בגין עבירות שביצע נגד שרה, נכדתו. הפרקליטות מבקשת לזמן את שרה להעיד לחובתו של אברהם.
האם הדבר אפשרי מבחינת הדין?

- א. כן. אין כל מניעה.
- ב. כן. ובלבד שמדובר בעבירה של חבלת גוף או אלימות או איום באחד מאלה.
- ג. לא. מאחר שאין מדובר בעבירה שעניינה הפרת צו הגנה לפי חוק למניעת אלימות במשפחה, תשנ"א-1991.
- ד. לא. בשל העובדה שהיא קרובת משפחה של אברהם.

5. במהלך תביעת נזיקין שהגיש ראובן נגד ליאת, נקרא יונתן, בעלה של ליאת, להעיד מטעם ההגנה כדי לתמוך בדברי אשתו. בחקירתו הנגדית, העיד יונתן כי ליאת אכן התרשלה במעשיה אל מול ראובן.
האם יכול ראובן לעשות שימוש בעדותו של יונתן לשם הוכחת תביעתו?

- א. כן, וניתן יהיה להשתמש בדברים גם אם היה יונתן מוזמן לעדות מטעם התביעה.
- ב. לא, משום שמדובר בעדות של בן משפחה.
- ג. לא, ניתן יהיה להשתמש רק בחלקים בעדותו של יונתן התומכים בעדותה של ליאת.
- ד. כן, משום שיונתן הוזמן להעיד מטעם ההגנה.

6. רוני ומירית נשואים זה לזה. מירית הגישה תלונה במשטרה נגד רוני על כך שגנב את הארנק שלה מתיקה. נגד רוני הוגש כתב אישום בעבירת גניבה. התביעה מבקשת לזמן את מירית כעדת תביעה במשפטו של רוני.
מה הדין?

- א. מירית כשרה להעיד נגד רוני, שכן היא הגישה נגדו תלונה.
- ב. לאור טיב העבירה, מירית אינה כשרה להעיד נגד רוני.
- ג. מירית תעיד רק בהסכמת רוני.
- ד. מירית כשרה להעיד נגד רוני, אך לא ניתן לכפות את התייצבותה.

7. ראובן ודינה התחתנו בתאריך 1.1.2009. במהלך שנת 2008 היתה דינה עדת ראייה לניסיון של ראובן לגרום חבלה חמורה לשמעון. דינה נקראה להעיד מטעם התביעה במשפט נגד ראובן ביום 1.2.2009.
האם מותר להעיד את דינה נגד ראובן?

- א. כן, מאחר שמדובר בעבירת ניסיון לחבלת גוף או אלימות.
- ב. לא, מאחר שהיא אשתו ביום מתן העדות.
- ג. כן, מאחר שבזמן ביצוע העבירה הם לא היו נשואים.
- ד. לא, מאחר שמדובר בעבירת ניסיון ולא ב"עבירה מושלמת".

8. במהלך משפט פלילי נגד יואב, בן 17, המואשם בביצוע עבירה של שכנוע אחרת, בת 13, והבאתה, תמורת ממתקים, לידי עיסוק בזנות, מבקשת התביעה לזמן את אימו של יואב להעיד נגדו.
האם הדבר אפשרי?

- א. לא. במשפט פלילי זה חל הכלל שלפיו אין הורה וילד כשרים להעיד זה נגד זה.
- ב. כן. מאחר שמדובר בעבירת מין.
- ג. כן. מאחר שיואב הוא קטין.
- ד. לא. מאחר שאחותו של יואב מעל גיל 12.

9. נגד איציק ורחל, בעלי משרד לעיצוב פנים, הוגש כתב אישום משותף המייחס להם ביצוע של עבירות מס שונות. בשלב ההוכחות התביעה מעוניינת לכפות על מרים, אשתו של איציק, להעיד נגד רחל.

מה הדין?

- א. עדותה של מרים כשרה נגד רחל ואפשר לכפות עליה להעיד.
- ב. עדותה של מרים נגד רחל כלל אינה כשרה.
- ג. סוג העבירות מאפשר לכפות על מרים להעיד.
- ד. עדותה של מרים כשרה אך אי אפשר לכפות על מרים להעיד נגד רחל.

10. בשעה שצעד ליד ביתו ראה יונתן את אחיו רמי סוחר בסמים. שעה לאחר מכן ראתה אתי, אמם המאמצת של השניים, את רמי מחביא סכין בחדרו. כעבור ימים אחדים הגישה המאשימה נגד רמי שני כתבי אישום, האחד בעבירה של סחר בסמים מסוכנים והשני בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה ושל שיבוש מהלכי משפט בנוגע לעבירה זו. המאשימה מבקשת להביא את יונתן כעד להוכחת עבירת הסמים ואת אתי כעדה להוכחת עבירת השיבוש.

מה הדין?

- א. יונתן כשר להעיד נגד רמי, אך לא אתי.
- ב. יונתן אינו כשר להעיד נגד רמי, אך אתי כשרה להעיד נגדו.
- ג. יונתן ואתי כשרים להעיד נגד רמי.
- ד. יונתן ואתי אינם כשרים להעיד נגד רמי.

11. לאחר הרשעתם של שי ועידן בעבירות מין נגד דינה, הגישה דינה תביעה נגררת בנוזיקין במאוחד נגד השניים. לשם הוכחת הנזק שגרם עידו היא מבקשת להביא לעדות נגדו את גלי, הידועה בציבור של שי. זמן קצר לאחר מכן מוגש נגד שי ועידו כתב אישום נוסף בגין עבירה של חבלה בכוונה מחמירה נגד דינה. התביעה מבקשת להביא את גלי לעדות נגד עידו.

מה הדין?

- א. גלי כשרה להעיד נגד עידו בשני המשפטים.
- ב. גלי כשרה להעיד נגד עידו בתביעה הנגררת, אך לא בתיק הנוגע לכתב האישום.
- ג. גלי אינה כשרה להעיד נגד עידו בתביעה הנגררת, אך היא כשרה להעיד בתיק הנוגע לכתב האישום.
- ד. גלי אינה כשרה להעיד נגד עידו בתביעה הנגררת ובתיק הנוגע לכתב האישום.

12. נגד יוסי, אחיו הגדול של דודו, הוגש כתב אישום בגין ביצוע עבירת מין באחיו הקטן. התביעה מבקשת לזמן לעדות את מירית, אמם של השניים.

האם מירית כשרה להעיד נגד בנה?

- א. כן, משום שמדובר בעבירת מין.
- ב. כן, משום שמדובר בעברית מין שהתבצעה בתוך המשפחה.
- ג. לא, אלא אם כן מדובר בעבירה שחוק הגנת ילדים חל עליה.
- ד. לא.

13. אברהם נתבע על ידי יצחק בתביעת לשון הרע בשל ביטויי גזענות שהשמיע נגדו. יצחק מבקש להעיד את שרה, שהייתה אשתו של אברהם, במועד השמעת ביטויי הגזענות ושהייתה עדה להשמעת דברים אלו.
מה הדין?

- א. אפשר להעיד את שרה, הגם שהייתה אשתו של אברהם, אך אי אפשר לכפות אותה להעיד לחובת אברהם.
- ב. אפשר להעיד את שרה ולכפות אותה להעיד, הגם שהייתה אשתו של אברהם במועד השמעת ביטויי הגזענות.
- ג. אי אפשר להעיד את שרה, אלא ככל שאברהם ושרה התגרשו לאחר הגשת התביעה.
- ד. אי אפשר להעיד את שרה, מאחר שהייתה אשתו של אברהם במועד השמעת ביטויי הגזענות.

14. ארז הואשם בעבירה של מתן שוחד. ירדנה אשתו של ארז, נקראה להעיד לטובת בעלה, אך בעדותה נחשפו גם פרטים המצביעים על אשמתו.
מה דין העדות?

- א. עדותה של ירדנה כשרה לשמש ראיה הן להוכחת חפותו של ארז והן להוכחת אשמתו.
- ב. עדותה של ירדנה כשרה לשמש להוכחת חפותו של ארז, אך אין היא כשרה לשמש ראיה להוכחת אשמתו.
- ג. עדותה של ירדנה כשרה לשמש ראיה להוכחת אשמתו של ארז, אך אין היא כשרה לשמש ראיה להוכחת חפותו.
- ד. עדותה של ירדנה אינה כשרה לשמש ראיה להוכחת חפותו של ארז או להוכחת אשמתו.

15. למגי נודע כי בעלה לשעבר עמיר, הונה את לקוחותיו במסגרת עבודתו. במקביל, נודה לה כי בתה, מירי, עשתה שימוש אסור בכרטיסי האשראי באמצעות האינטרנט וכי בנה, רון, חשוד כי ביצע מעשה מגונה בילדה בבית ספרו. לאחר בירור שלה עמו נודע לה כי החשד אכן נכון.
מה הדין?

- א. מגי כשרה אך לא חייבת להעיד נגד עמיר ושני ילדיהם.
- ב. מגי כשרה וחייבת להעיד כנגד עמיר ובנה, אך היא אינה כשרה להעיד כנגד בתה, אלא אם היא תגיש תלונה כנגדה במשטרה.
- ג. מגי כשרה וחייבת להעיד כנגד עמיר, אך היא אינה כשרה להעיד כנגד ילדיה, אלא אם תגיש תלונה כנגדם.
- ד. מגי איננה כשרה להעיד כנגד עמיר ובתה, אך היא כשרה להעיד כנגד בנה.